

Jordbrukets ultimatum.

Den besegrade tuberkulosen
Av Ada Nilsson.

Kritik mot gynekologi-professorn

från de kvinnliga tjänstemänn. En av telegrafkontrollör Boda Cederberg.

Margit Palmars och myten om den svaga kvinnan.

Av Emy Ek.

Från riksdagsläktaren.

Republik och avrustning.
Av Elsa Svartengren.

Tidevarvets läsare ha ordet

Vad har hänt?

BADE SVERIGE OCH DANMARK kunna glädja sig åt uppnådd arbetsfred i betydelsefulla konflikt. I Danmark ha de uppsagda avtalen förlängts på ett år. I Sverige har överenskommelse träffats inom sågverksindustrin. Det framlagda förslaget, som innebar lönereduceringar på 6-9 procent godkändes enhälligt av arbetarnas delegater och förbundsstyrelse, trots att en lönesänkning under alla förhållanden måste bli kändbar. Arbetsgivarna framhöllo i sitt svar, att de med hänsyn till konkurrensen från Ryssland, Polen och Finland skulle få stora svårigheter att kämpa emot och att sänkningen inte motsvarade deras berättigade krav, men att de under nuvarande tryckta läge så vitt möjligt ville undvika strid.

MEDICINALSTYRELSEN HAR ANMODAT skänkelänen att omedelbart stoppa vaccineringen. Som vi i förra numret nämnde har det uppstått komplikationer i samband med vaccinationen, som t. o. m. krävt ett dödoffer. En omfattande undersökning har satts i gång för att utröna sjukdomsfallens sammanhang och närmare anledning.

HINDENBURG HAR MEDDELAT att han ämnar låta ställa upp sig som kandidat för presidentvalet den 13 mars. Han lovar att också i fortsättningen försöka samsvetsgrat tjäna sitt folk för att samman med det nå fram till målet, det tyska folket enande i dess kamp för livet. Sedan Hindenburg avböjt det samarbete med högerpartierna, som skulle avlägsna Brüning, ha Stahlhelmarna och »de fosterländska förbunden» framträtt som öppna motståndare och man väntar under de närmaste dagarna deras motkandidater.

FRANSKA REGERINGEN MED LAVAL i spetsen har störtats under den värsta spänningen omkring Frankrikes Genèveförslag. Anledningen var närmast en interpellation rörande den nya franska vällagen, som antagits av deputeradekammarerna och som nu skulle framläggas i senaten. Valreformen innebär rösträtt för kvinnor, obligatorisk rösningsplikt och avskaffandet av de proportionella valen. Kamraren godkände den men senaten vill av olika skäl inte vara med om rösträtt för kvinnor.

Sammandrabbningen mellan Laval och senaten var häftig. Han försökte förgäves förmåna senaten att tänka på vad det skulle bli av Genèvearbetet, om den nu ställde till bråk. Ryktena om att Tardieu genast skulle lämna Genève ha dock inte bekräftats. Men vällagen har för den gången strandat.

Veckovakalen

Den stora paraderna i Genève.

Generaldebatten vid nedrustningskonferensen fortsatte under hela förra veckan och in på denna med stora deklamationer i tur och ordning från de olika staterna. Frankrikes förslag till fredens organisation, som det kallas, d. v. s. att en internationell armé ställs till Nationernas förbunds förfogande, att detta får disponera över flygväsendet, både det civila och bombardemangsmaterialet samt vissa lant- och sjöstridskrafter, att en internationell polisstyrka till krigets förhindrande upprättas, som kan sända styrkor till krigshotade områden, att de politiska villkoren för förslaget genomförande nog bestämmas och att nya bestämmelser till civilbefolkningens skydd genomföres — detta förslag har samlat omkring sig de polska, belgiska och tjeckoslovakiska rösterna. I likhet med Frankrike ännu dessa länderna talesmän att säkerheten måste gå före avrustningen.

Belgien har haft nog av krig.

Hymans, den belgiske utrikesministern, framhöll särskilt att Belgien, som så ofta varit utsatt för stora

krig på sin egen botten, måste göra allt för att hindra ett uppreppande av sådana olyckor, men att tryggheten ännu är otillräcklig för länder med så utsatt läge som Belgiens. Nedrustning kan visserligen minska spänningen, men endast om den sker i samband med en moralisk nedrustning. Det franska förslaget formulerade av säkerhetskravet vann Hymans' fulla anslutning.

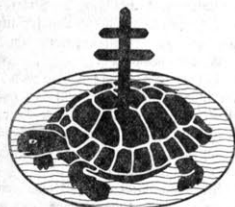
D:r Benesj, Tjeckoslovakiets utrikesminister, förklarade sig också beredd att godkänna det franska förslaget helt eller delvis. Han föreslog vidare förbud mot kemiskt och bakteriologiskt krig, alla former av anfallskrig och flygbombardemang mot **ivillbefolkningen samt dessutom** att alla länder skola ömsesidigt underdrätta varandra om storleken av sina rustningar.

Italien och Ryssland opponera mot franska förslaget.

Mot den franska säkerhetsuppfattningen opponerade sig skarpt Italien genom sin utrikesminister **Grandi** och Ryssland genom utrikes-

(Forts. å sid. 4.)

Den besegrade tuberkulosen.

Så är titeln, stolt och utmanande, på en kamp- och propagandaskrift utgiven av den internationella anti-tuberkulosislagns tyska sektion. Boken vänder sig ej direkt till läkare eller socialhygienici utan till lekmanen, till de lidande själva för att övertyga dem om, att det redan för 19 år sedan av den tyska forskaren **Friedrich Franz Friedmann** upptäckta vaccinationsförfarandet mot tuberkulose med ympning av levande tuberkelbaciller från sköldpaddor är i stånd till att utrota eller åtminstone mer och mer inskränka folksjukdomen tuberkulose. Det framhålls såsom bevisat, att det Friedmannska förfarandet är absolut ofarligt i motsats till det Calmetteska, ja, till och med att barn insjuknade efter Calmetteympning botats av Friedmannmedlet.

Varför har då ej medlet slagit igenom som man med skäl fråga? Ja, enligt broschyren skulle bakom detta ligga motståndet från en liten men inflytelserik grupp tyska läkare, som spårade fackpressen för upplysning om medlets samma värde.

Man kan verkligen säga, att för närvarande råder ett intensivt arbete på tuberkulosiskrigsfronten. Men

vetenskapen är oerhört söndrad inom sig själv.

»Det som är sanning i Berlin och Jena, är bara dåligt skämt i Heidelberg.»

På sina ställen blir det skärande allvar, som i den bekanta Lybeckstragedin, där ridån nu gått ned — om icke för sistna akten så åtminstone för en akt. Domstolen har nu efter snart två års rättegång avkunnat sin dom över de läkare, som buru ansvar för den olyckliga Calmettevaccineringen i Lybeck.

Behandlingen ledde som bekant till att icke mindre än 68 barn avledo därav och 131 erhöilo allvarligt men för hela livet. Domen lydde på två års fängelse för professor Deycke, på vars laboratorium medlet blivit berett och ett år och tre månader för övermedicinalrådet Altstaedt, som anordnat vaccineringen i staden.

Domstolen anser att olyckan vållats genom vårdslöshet. En virusstegring hos det från Paris erhållna Calmettemedlet anser domstolen icke principiellt utesluten, men anser, att i det föreliggande fallet något sådant icke kan ha ägt rum. Man anser att olyckan vållats genom att s. k. virulenta bakterier tillkommit genom förorening eller förväxling med i laboratoriet förvärdad tuberkelbakteriekultur från Kiev.

Man kan dock ej värja sig från det intrycket, att denna fruktansvärda olycka, som drabbade oskyldiga barn och deras föräldrar samt även de i de alla bästa avsikter handlande läkarna, skulle kunna begränsats till sin omfattning och sedan retts-

(Forts. å sid. 4.)

Barnens värld.

Detta är ett av krigets miljoner offer.

I Nordiska museet pågår för närvarande en utställning från barnens värld under 200 år. Det är praktfulla brokad-dopdräkter, små nättor, arbetade klänningar, småprinsinuror, leksaker, både dyrbara och enkla, som gjorts av näver och spånor, små verktyg, bilderböcker och spel. Utställningen vittnar om att föräldrar på 1700-talet och 1800-talet i slottet som den fattiga lappkattan haft samma vilja att pynta, glädja och undervisa sina barn.

Det är denna eviga vilja som skulle göra barnens värld lycklig och rik. Men hurdan är barnens värld i verklig heten?

Det är en mycket annorlunda värld än den som vi se på Nordiska museet, och där man för övrigt saknar vad som också borde ha funnits: rottingen och riset.

Om man har några illusioner om barnets värld, bör man läsa den barnstatistik som Internationella Rädda barnen sammanställt. Den har nu blivit aktuell i samband med avrustningskonferensen i Genève, där förbundet för talan hos delegaterna för barnen, vilkas öden avgöras nu. När Selma Lagerlöf gått igenom den statistiken, skrev hon en artikel om det korsfästa barnet, en förbannelseartikel mot kriget, för svar till exempel för Svenska Dagbladet att ta in.

Ja, det kan inte vara någon populär läsning i ett förnämt blad. Dessa siffror från krigsländerna rulla upp bilden av den värld som barnen här i Europa levde i under och efter kriget. Här några siffror ur demsamma: i Italien, Frankrike och Tyskland tillsammans funnos efter kriget omkring en och en halv miljon faderlösa barn. Vad hade deras fäder gått ut för? Jo, de ville skydda sina barn och bereda dem en lyckligare framtid.

Hur lyckades de skydda dem? Det fanns barn, döda av hunger som när de obducerades hade magarna fulla av jord, gräs och maskar — sådan hade deras föda varit. Detta var extrema fall. Men man räknade vid krigets slut 4 miljoner barn, hotade till livet av hunger eller undernäringens följsjukdomar. De hungerande mödrarnas bröst voro tomta. Barneningo försåka modersmjöken, fadersskyddet, hem, kläder, värme, uppfostran, de fingor försåka yvna av den naturliga utveckling, varmed en liten varelse tar världen i besittning. Dels därför att de behövdes till arbete i jorden och ammunitionfabrikerna, dels därför att de förlorat sin andliga mottaglighet. Vad fingor barnen i stället? Tuberkulose, rakittis, syfilis, hunger, köld, nakenhet, förkrympta själar och lemmar, erfarenheter av outsäglig bitterhet eller döden.

Den generation som bär ansvaret för kriget, bär ansvar för en hel generation av barn. Den generation som har i hand möjligheten att avveckla eller påskynda kriget, bär ansvaret för nya generationer av barn. Den som av nationallistiska skäl icke vidtagit de åtgärder som kunde göra slut på depressionen, den bär ansvaret för alla de svåra skador som barnen lida för dess skull nu.

Barnens värld, antingen den är lycklig eller olycklig, står i ett patetiskt beroende av de vuxnas värld. Då jag återkallar i minnet hungerbarnens små, hundradriga ansikten från tiden strax efter hunderlockaden i Mellanuropa, är det mest minnet av deras förtrivlade hjälplöshet i händerna på herrarna i regeringar och Höga kommissioner som fräter mest.

En sådan hjälplöshet förlämnar oerhört. Hur vägar någon mänsklig varelse förbereda ett nytt krig som är mera fullständig skulle ofra dem som är stumma och hjälplösa? Hur vägar kvinnorna låta det ske? Vi äro ändå rätt långt från den tid då fäderna hade rätt att bestämma över barnens liv och död som över sin boskap. Eller också äro vi det inte.

De som äro ansvariga för kriget genom alltför stor aktivitet eller alltför stor passivitet, älska nog sina egna barn. Men de sträcka sig inte längre än till dem och de ha dessutom en oriktig föreställning om hur de trygga deras framtid. De äro nationalistiska även i sin kärlek till barnen. Det är två rader ur en bön till Gud som jag inte kan bli fri från i dag. Så här lyder den:

»Giv oss vrak från alla länder, tag vära barn i dina händer.»

De flesta av oss avsäga sig varje likhet med den fattiga fiskarbefolkning som så formulerade sitt hjärtas önskan. Men så träng och så grym är ännu många föräldrars kärlek till sina barn och så orimliga och hädiska deras anspråk på Gud, som är kärleken.

Devinez.

Vilken framtid ämnar vi skapa åt dem?

Läcker och hälsosamt
för smörgåsarbrödet
UPLANDSKUBBEN
I hygienisk förpackning hos Eder handlande.
Undvik efterapningar!
Begär uttryckligen Uplandskubben!

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTÉ:
Elin Wagner,
Elisabeth Tamm,
Ada Nilsson,
Honorable Hermelin.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utsommar varje helgfri lördag.
Shussplan 1—3, 2 tr. Stockholm.
Tel. N. 48 42, 182 43.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén.
Herkelegatan 14 (f. d. L. Vattug.)
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsaker,
Boutredningar och testamenten, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förfrågningar.

LÄKARE

Införd genom Stockholms Läkarförening.

Doktor Paul Freckner

Oron, Näs och Halsjukdomar.
Odengatan 71, 5 tr. (Odenplan).
Mottagn. vard. 3—4, ell. häst efter
tel-anmälan Vasa 97 20.

DOKTOR BENGT BOYE

Eriksgatan 1A, 4 tr. (born. av Birger
Järlsgatan). Stockholm. Tel. N. 200 116.

INVÄRTES SJUKDOMAR

Spec. Matmalslidningens sjukdomar
samt psykiska sjukdomar.

Mottagningsstid: vard. 4—5 samt efter
översk. pr. tel. Telefonid: helst 9—10.

M. d. Dr. Jakob Möllerström

Invärtes-, spec. Lung- och Annes-
omsättningens sjukdomar.

Mottagn. vard. 3—4 el. efter översk.
komm. S. Va. 33 09, Karlbergsväg. 10
(Odenplan).

M. d. Dr. JOHN NÄSLUND

Kvinnosjukdomar och förlossningar.

Mottagn. vard. 3—4 eller efter översk.
komm. — Tel. Kh. 19 09.

Norr Mälartstrand 58
(ingång från John Ericssonsgatan).

Doktor K. A. Fries

MEDICO-ELEKTR. INSTITUTET,
Nybrogatan 9. Tel. 746 87.

Specialitet: Invärtes sjukdomar, led- och
muskel-sjukdomar (gikt och reumatism),
nervväk (ischias och ansiktsvärk), cirkula-
tionsrubningar.

TANDLÄKARE

Tandläkare
EMIL LINDBLADS

PRIVATKLINIKER

Stockholms största och modernaste
tandkliniker för alla samhällsklasser.

Östermalms.
Kommendörsg. 16. Tel. 728 50, 728 70

Kungsholmen;
Hantverkarg. 37, Tel. K. 37, K. 37 38
(Bastubyggnaden v. Kungösnäs Lärverk)

Mottagn. 8.30—9, 1.30—2, 6—7.

Tandvård behandlas hela dagen 8—7
Lördag stänges 4 (sommarst. 2).

Kostnadsfri rådgivning.
Endast ex. tandläkare.

Alma Axelssons

FÖRLOSSNINGSHEM

LINNEGATAN 19

Mottager inackord. Även för längre tid.
Tryggt och ogen., välräk.

Tel. 778 24.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00

FOLKUNGAGATAN 65 • • 73 37

GOTGATAN 32 • • 335 09

Den 20 febr. 1932.

Jordbrukets
ultimatum.

De svenska jordbrukarna förbe-
reda enligt vad som uppges, en bon-
deriksdag i Stockholm. Representan-
ter från alla Sveriges län skola
samlas till överläggning för att till
regering och riksdag framföra krav
på hjälp i det svåra ekonomiska nöd-
läge, som med varje dag förvärras.
Krisens verkningar för jordbrukarna
har varit förödande. Priserna äro
ruinerande och krediten dyr. Man
belånar vad man har för att skaffa
pengar till de överhängande utgifterna,
men konkursernas antal växer och
ett allt större antal jordbrukare
måste gå från gård och grund.

Vad man fordrar är moratorium
snarast möjligt, räntefristning och
räntefria lån, beläning av växande
gröda, och förändrade beskattnings-
former, så att besattningen skall
ske efter verklig inkomst, icke efter
taxeringsvärdet. Vidare kräver man
importreglering för potatisproduktionens
höjande, tullar till förmån för den
än animaliska produktionen och ett
minimipris på socker, som ligger
över det av regeringen föreslagna.

Som yttersta åtgärd hotar man
med att nedlägga odlingen av jorden,
d. v. s. produktionsstrejk.

Vad det begärda moratoriet be-
träffar och beläning av grödan kan
detta icke vara någon verklig hjälp
för jordbruket, ty när skall man för-
må betala igen denna ökade skuld-
börda — för två år på en gång? Det
blir också ytterst löntagarna som få
bära detta. Enligt vad erfarenheten
visat kan den ena näringen aldrig i

längden hjälpa den andra. Hjälpen
måste komma genom produktionen
själv och dess ändamålsenliga orga-
nisation. Men detta förutsätter att
de för produktionen hindrade fak-
torerna undanskaffas.

Vad man framförlit måste under-
stryka är kravet på en rättvisare be-
skattning. Det är dock fråga om
den icke tillämpligare bör ske efter
taxeringsvärdet — fast efter en rik-
tig taxering. Ty det är påtagligt att
det inte bärå är de låga priserna som
vållat jordbrukets nödläge, utan också
de höga räntorna. Men här gå
jordbrukarna själva inte fria från all
skuld. De ha under de goda tiderna
missbrukat äganderätten till jorden
genom en spekulering med jordvär-
det, som drivit detta orimligt i höj-
den. När det har visat sig att ägander-
ätten missbrukats blir följden det
ofrånkomliga kravet på nya former
för äganderätt till jorden och en ny
äganderättslag.

ÖSTERGÖTLANDS LANSFÖRBUND
AV SVENSKA KVINNORS VÄNSTER-
FÖRBUND

höll på söndags årsmöte i Norrköping.
Såväl ordföranden, fru Märta Nilsson,
Lindköping, som övriga styrelsemed-
lemmar, omvaldes. Styrelsen består av fru-
arna Anna Alsterling, Kristina Sahlin,
Anna Samuel, Lindköping, fröken Betty
Olsson, fruarna Elsa Thysell, Lizzie
Grönwald, Hedvig Tengzelius, Ingeborg
Sörlin, Norrköping, samt fröknarna Erika
Häckner och Lydia Nilson, Motala. Till
revisorer utvaldes fröken Anna Holmberg
och fru Alfhild Claesson, Norrköping,
och fruarna Ada Ömberg och Anna Jon-
son som suppleanter. Sedan stadge-
liga ärenden behandlats redogjordes för
centralstyrelsebetets förhandlingar i
Stockholm den 9—10 januari av fruarna
Hilma Hällström, Anna Alsterling och
Alfhild Claesson. De frågor, som cen-
tralstyrelsebetets program upptagit, voro
moderskapsskydd, gift kvinnans national-
itet, omnyddas ställning till ledarvärd-
agen, den ekonomiska världskrisen och
friländan, jordfrågan, avrustningskonfe-
rensens i Genève samt medborgarkänsta
och intresse.

Vid ett offentligt möte på kvällen höll
rektor Yngve Hugo ett med stort bifall
mottaget föredrag om rundradions kul-
turella uppgift.

Restaurang

Port Arthur

Blekingsgatan 40

Telefon Söder 347 84

Bra matställe

24-timmars Ur!

PATENT

Visa alltid 1—12. Vid tryck på kronan
framspringer 13—24.

För övrigt alla sorters ur, passande till
presenter.

ERNST LINDSTRÖM

Nybrogatan 73, Stockholm. Tel. Ö. 44 77.

Liliesjöös

Parfyeri- och Sjukvårdsaffär

STOCKHOLM

Butiker:
Fridhemsgatan 16 — Tel. Kh. 59 82

Hantverkargatan 45 — Tel. Kh.
55 85.

Sveavägen 109 — Tel. Va. 170 25.

Et värmeuddar — Kattskinn —
Kamelhärsarlikar — Urubehållare
— Sanitetsbyxor för damer —
Allt i branschen.

F. W. Löfvander

TAPETSERARE och DEKORATÖR

Stockholm 42 Smålands, 42 Tel. N. 5129

(Hörnet av Malmksällnadsgratan)

Utför alla tapetserare- och dekorations-
arbeten till moderat pris. Levererar: Hela
möbelen och enstaka möbler. Ottoner,
Schälöner och Skinnmöbler till
förmånliga priser.

Zoia

utställer 16—29 febr.

GALLERI MODERN,

Nybrogatan 2.

SINGER
SYMASKINER
ÄRO OJÄMFÖR-
LIGT DE BÄSTA

Mot väggohyra

är TIP-TOP det säkraste medlet.
Låt desinficera Edra lägenheter eller
enstaka möbler med TIP-TOP.
TIP-TOPMETODEN är effek-
tivast. Desinfektion utföres och
upplysningar lämnas.

Tekniska Fabrikten TIP-TOP.

Stockholm 4. — Tel. Sö. 187 05.

Från riksdagsläktaren.

Ture Nermans motion om införande av
en kammarstyrelse i den svenska riksdagen
var i fördragets föremål för debatt
i kamrarna. Som det icke var för
första gången väckte motionen ingen större
sensation utan behandlades såsom van-
de dödfödd. Utom av hr Lindhagen, som
svävit på på läktaren kunde se, ensam
reste sig för motionen. För de andra
var tiden ännu icke fullbordad, ja, hr
Örne försvarade till och med sin stånd-
punkt med att han ansåg första kam-
maren vara en så bra skola, varifrån det
offentliga livet tillförså många dugande
krafter. Vilket han förstod att hr Lind-
hagen var för ung och för blygsam för
att erkänna. Varp hr Lindhagen svarade
att om det funnits några dugliga be-
rodde det därpå, att det varit så många
att välja på »så då» är det kanske bäst
att vi väljer 2000 på en gång.

Motionärens motivering, rent praktiska
besparingskäll — hälften så stort riksdags-
stryck och minskade riksdagsmannar-
närvaroden —, reflekterade inte kamra-
ren på så pass mycket att det blev en
utredning en gång. Att förevarande mo-
tion icke mätte till någon riksdagens å-
tgärd förändrade lydte domen över den
första av hr Nermans motioner.

Samma öde drabbade även den andra
om införande av republikanskt statsråd,
vilken hr Nerman likaledes motiverat med
sparsamhetspunkter och dessutom med
hänvis till den monarkiska styrelsefor-
mens förlagade karaktär.

Kritik mot gynekologi-
professorn från de kvinnliga tjänstemännen.

Professorn Elis Essen-Möllers ut-
talanden angående kvinnliga
tjänstemäns sjuklighet har av Anna
Westergaard i en artikel i Tidevar-
vet för den 13 februari ingående be-
mötts.

Den av Anna Westergaard fram-
förda kritiken är i stort sett densamma
som De kvinnliga karsammans-
slutningarnas centralråd i sin skrivel-
se av mars 1929 framförde till Stats-
utskottet med anledning av Statsre-
visorernas utredning och anmärkning-
ar rörande sjukfrekvensen bland
statens tjänstemän.

Till de anmärkningar, som sålunda
redan framkommit, vill jag en-
dast foga några upplysande fakta
beträffande det siffermaterial, på
vilket professor Essen-Möller bygger
sina slutsatser.

Siffermaterialet är taget från den
på statsrevisorernas föranstaltande
verkställda utredningen angående
sjukfrekvensen bland statens tjänste-
män.

Det statistikmaterial, på vilket
denna utredning är grundad och vil-
ket på de kvinnliga tjänstemännens
initiativ granskats av med statistik-
arbete förtrogen arbetskraft, har ut-
valts och hoptrags på ett sätt som
måste leda till ett missvisande re-
sultat.

Det statistikmaterial, på vilket
denna utredning är grundad och vil-
ket på de kvinnliga tjänstemännens
initiativ granskats av med statistik-
arbete förtrogen arbetskraft, har ut-
valts och hoptrags på ett sätt som
måste leda till ett missvisande re-
sultat.

Man anstälde jämförelser mellan
i ena sidan befattningshavare, som
under 7 timmar varje dag äro oav-
brutet sysselsatta med expeditionens
arbete och i andra sidan befattnings-
havare i högre lönegrader, vilka i
vissa fall icke ens äro pliktiga att
dagligen infinna sig i tjänsterum-
met, som t. ex. vid Svea Hovrätt, där
de allra flesta av de manliga tjänste-
männen endast i sessionsdagar full-
göra sitt arbete inom Hovrättens lo-
kaler.

Lika egendomligt som statsreviso-

hr Lindhagen hade motionerat om att
allmän folkomröstning i avrustningsfrå-
gan skall anställas — exempelvis mellan
meningar för bibehållandet av en stark
hövrdning efter svenska förhållanden,
för en stark nedskuren hövrdning eller
en fullständig separat avrustning med
bibehållande allena av en ordningsmakt.

Vid debatten beklagade hr Lindhagen
att han icke fått det stöd han väntat från
visst håll. Hr Wennerström lovade att bli
en ivrig förkämpe för folkomröstningen
sedan Försvarskommisionen kommit med
det väntade förslaget beträffande huru
många man som fördrag och huru myc-
ket pengar det gäller. Då, men först
då, blir tid att kräva folkomröstning.

Hr Lindhagen invände att folket ej kan
yttra sig om detaljer, utan det gällde att
visa sinriktighet och idéernas riktning, så
att kommissionen visste vad klockan var
slagen.

Häremot opponerade sig hr Reuter-
sköld som ansåg att ett referendum inte
är någon känslösak.

Hr Wennerström ansåg också att folket
ställningstagande på lösa boliner
vore av noll och intet värde. Men han
hoppades att man redan till nästa riksdag
skulle kunna komma med ett detaljerat
förslag till folkomröstning i avrustnings-
frågan.

Så har man då någonting att klänga
sig fast vid...

Elsa Svartengren.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA

BANK

DEPOSITIONS- KAPITAL- &
SPARKASSERÄKNING,

mot högsta gällande ränta.

Solidarisk Bank. Grundad 1865.

Margit Palmær och myten om den svaga kvinnan.

I en stark, frisk och energisk bok, *Mariann Tegern*, har Margit Palmær skildrat en kvinnas utveckling och kamp och därvid med trejdigt mod dragit i härnad mot myten om kvinnans »svaghets». En av hennes bästa kvinnliga typer, konstnärinnan Kaj Werner, som målar i Paris' arbetarkvarter, sjunger ut: »Vi svaga kvinnor! Har man hört på maken? Skulle vi, som får föda hela människosläktet och förresten utföra alla länkbara grovtyssor, vara svaga! Ja, jag håller med om att ett litet tunt skitt överklasskvinnor äro svaga och hysteriska. Men resten? Har du sett de parisiska arbetarhustrurna, stora och granna och med krafter som hästar — eller de franska bondkvinnorna, som ofta gör hårdare dagsverke än någon karl — ja, till och med midieterna med deras långa arbetsdag. Och kom sen inte och prata om svaga kvinnor!»

Här har man bokens patos. Kvinnan av i dag är en arbetande kvinna, på vilket område det än må vara, inom eller utom hemmet. Hon möter mannen som en kamrat och vet, att hon gör skäl för sig liksom han och har rätt att ordna sitt liv efter sin personlighetens krav.

Mariann Tegern uppfostras hos justitierådet Herdenius i en förnäm och ytterst konventionell miljö. Hon är emellertid ett upptaget barn ur en fattig arbetarfamilj, och det är väl dunkla demokratiska instinkter jämte ett klart och kritiskt intellekt, som gör, att hon redan under barnåren grubblar över samhällsliga förhållanden. När fosterföräldrarna finna det fasansfullt upprörande, att hon följt med jungfrurna på en förtamningsdemonstration, frågar hon justitierådet: »Vad är det egentligen för skillnad mellan oss och dem?» Han blir svarslös och kan blott skämta något om att skillnaden ligger i »levnadsvanorna».

Mariann växer upp till en utsökt konstfärdig produkt av konventionell uppfostran och skall gifas bort. Det går trögt. Hon avvisar accep-

tabla friare. Hon vet, att hon bör vara passiv, mjuk och självuppgiven, men hon kan innerst något aktivt, hårt, motståndigt. Hon vill finna sin egen form, sitt eget innehåll, och det här hennes friare intresse för. Till slut gör hon slag i saken och ber sina fosterföräldrar att få gå på en målarskola och utbildas sina konstnärliga anlag. Hon lyckas få tillåtelse och börjar sina studier. Knappt har hon satt sig in i arbetet och det nya kamratlivet, förrän en friare uppbar sig, en industrimagnat, som har ett så pass känt namn och en så lysande karriär, att Marianns fosterföräldrar bli imponerade. Mariann låter sig — trots avgjort inre motstånd — lockas av rikedomens och lyxen. Gifter sig kommer till stånd, och sedan det vanliga lyxprogrammet med bröllop och kontinentresa genomgånns, hamnar hon på ett bruk i mellersta Sverige, Storforsen, där hennes man är chef för cirka 1,100 anställda. Han är en viljestark, energisk, rivande arbetsmänsk, för vilken arbetet och makten är själva livsluften, men han vill ha sin hustru som ett skönt lyxföremål. Han får icke ta någon verklig del i hushållet, och alla hennes försök att få utföra något socialt arbete för brukets anställda straffas på mannens absoluta ogillande. Han säger typiskt och cyniskt nog: »Kan- ske är det så, att ju mer effektiva vi män är, desto mer värde sätter vi på en kvinna, som blott är till Lyst.»

Hon utropar: »Men det är ju orientalskt!» och han genmår: »Kan- ske. Jag lärde mig det i Amerika, och jag tycker, det är en riktig uppfattning. Håller man sig till utanverket på en kvinna, är man på den säkra sidan; vad inantill är, är alltid mera tveklaktigt.»

Efter en tids fullkomlig apati rycker Mariann upp sig. Luften laddas av konfliktämnen. Hennes man avskedar bryskt en ung intelligent arbetare, Jan Nilsson, som är känd för sina radikala politiska åsikter och gör öppen propaganda för dem. Strejks utbryter som protest mot av-

semestret, oaktat endast 3 tjänstemän åtnjutit sjuksemestret. För manliga ordinarie tjänstemän vid 21—30 år är siffran för antalet tjänstemän riktig, men siffrorna i de följande 12 kolumnerna äro alla felaktiga. För kvinnliga ordinarie ogifta tjänstemän i 21—30-årsåldern är siffran för antalet tjänstemän riktig, men av de följande 12 kolumnerna siffror äro siffrorna i 9 kolumner felaktiga. Det anförda torde utgöra tillräckligt bevis för den statistiska bearbetningens mindervärdighet. Det är på sådant statistikmaterial och dessa »tillförlitliga siffror» professor Engeström — säkerligen sig själv ovetande — grundat sina uttalanden om det menliga inflytandet, som arbete i allmän tjänst utanför hemmet medför på den kvinnliga organismen.

Stockholm den 17 febr. 1932.

Beda Cederborg.

Kvinnlig yrkesutbildning och okvinnlig.

I en skrivelse till kungl. maj:t har styrelsen för Stockholms stads högre folkskola för kvinnlig utbildning dragit en lins för det hushålls arbetet och hemställt att utbildningen inom detta fack för de planerade praktiska realskolornas vidkommande måtte jämställas med utbildningen på den tekniska linjen och handelslinjen.

Anledningen till skrivelsen är skolöverstyrelsens yttrande över 1927 års skolsakkunnigas förslag rörande praktiska utbildningslinjer på realskolans åldersstadium. Skolsakkunniga föreslår tre linjer: en teknisk, en handels- och en huslig linje, som skola värdesättas lika som den teoretiska utbildningen vid realskolan. Skolöverstyrelsen för sin del avstyrker den husliga linjen med den moti-

skedandet, och efter en tid tar Mariann sin ditt strejkrivare. Då reser sig Marianns innersta mot mannens handlingsätt, och hon fattar sitt beslut — hon lämnar mannen och reser till Paris för att fortsätta sina målarsstudier och bryta sig en egen bana.

Hennes väg går genom många misstag och förringar. Det drojer, innan hon kommer till klarhet och styrsel i liv och arbete. En förbindelse med en manlig målarkamrat slutar i disharmoni och besvikelse. Hon råkar i penningnöd och kommer i beroende av en svensk diplomat, som hon träffat i Paris. Slutligen är hon så nere, att själv mordet synes som enda utvägen. Då träffar hon åter konstnärinnan Kaj Werner, som tar hand om henne. Nu börjar en tid av hårt, målmedvetet arbete. Hon inriktar sig på ett bestämt fält: bokutstyrelse, omslagsteckningar och illustrationer och blir så skicklig, att hon, sedan hon följt med Kaj Werner till Sverige, får plats som tecknare och illustratör på ett stort förlag. Hon blir snart intresserad av arbetarkornas förhållanden och går in i de kvinnliga typografernas organisation.

Nu träffar hon på nytt Jan Nilsson, arbetaren, som avskedats på Storforsen. Han är nu en känd radikal tidsningsman. Så småningom uppstår vänskap, kamratskap och kärlek emellan dem. För första gången känner Mariann Tegern själv kärlek och längtar efter ett barn. Som en ny Sara Widebeck i »Det går an» önskar hon ingen visgel och intet samboende, och hennes barn skall bära hennes namn. Hon känner sig som en mogen kvinna, och hon vill slå ett slag för kvinnans rätt att ordna sitt liv och fylla sin sociala uppgift på det sätt, hon själv finner lämpligt.

Boken är full av liv och energi. Den konstnärliga formen är väl icke oklanderlig. Författarinnan är tydligen ingen anhängare av l'art pour l'art. En av hennes kvinnor säger: »Vackert — vad är det? Huvudsaken är, att det är bra, att det är starkt, att det säger något.» När Mariann undrar, om icke skönheten är det enda, som kan få oss att glömma tillvarons elände, får hon till svar: »Glömma! Där sa du ordet! Men vi ska inte glömma eländet, vi ska kämpa emot det och besegra det». Dessa repliker ge en föreställning om den energiska tonen i denna bok om kvinnan, som utvecklas från en passiv komplementvärelse till en aktiv och självständig individ, som handlar på eget ansvar.

Emy Ek.

veringen, att churu de föreslagna utbildningslinjerna måste anses vara ytterst välkomna skolformer för utbildning till många platser för kvalificerad arbetskraft, torde det inte föreligga ett så starkt behov av utbildning på den husliga linjen som på t. ex. handelslinjen.

Man får här bevittna ett intressant avslöjande av en officiell värdesättning av det praktiskt taget enda yrke, som vanligen brukar befinnas lämpligt, värdigt och passande för kvinnan, nämligen det husliga. Mot denna skolöverstyrelsens förbitfunda konservatism ställer styrelsen för högre folkskolan sitt krav på att alla praktiska realskolor, oberoende av vilken av de tre föreslagna linjerna de omfattas, skola göras tillgängliga för både pojkar och flickor med full valfrihet för båda att välja vilken linje de önska. Delvis kanske med hänsyn till vad som kan passa de manliga lärjungarna föreslås namnet huslig linje utbytt mot *hushållsteknisk*.

Medan denna skrivelse vilar i departementet i väntan på avgörande ha vi för jämförelsens skull företagit en hastig undersökning av vilka vägar till yrkesutbildning utom de rent husliga områdena, som stå öppna för flickor.

Efter allt att döma borde det vara flera av de kvalificerade yrkena som skulle passa bra för flickor. Urmarkeri t. ex., guldsmedsarbete, bokbinderi, konditoriarbete. Varför lysa de då med sina frånvaro i just dessa yrken?

Vid förfrågningar vid Stockholms stads lärings- och yrkesskola få vi till svar att utbildningen i t. ex. bokbinderi, urmarkeri m. fl. yrken förutsätts vara avsedd för pojkar, att det visserligen inte finns något förbud mot att ta in flickor men att en

sådan ansökan säkerligen skulle för- anleda extra beslut, att det praktiskt taget aldrig kommit på fråga att ta ställning till saken och att kursen i varje fall säkerligen i första hand skulle fyllas med pojkar, så att det inte blev någon plats över för kvinnliga sökande.

Det svaras också, att eftersom flickorna ute i yrket inte användas till annat än hjälparbete, där det inte behövs några kvalifikationer — inom bokbinderiet t. ex. till falsning, klättring, putsning etc. — är det inte någon anledning för dem att skaffa sig full utbildning. Självtalet bli emellertid lönera därefter. Bokbinderiyrket anses dessutom i vissa delar för tungt för kvinnor och enligt vad som meddelas från fackförbundet finns det praktiskt taget icke några utbildade kvinnliga bokbindare, som arbeta i yrket, med undantag för en eller annan som driver egen rörelse.

Samma förhållande råder inom t. ex. konditoribranschen där det — ehuru med någon tvekan och utan att man egentligen kan förklara varför — anses att en kvinna inte kan ha samma kompetens som en man. Skillnaden i lön är också betydande — medan en manlig konditoriarbete- tare kan komma upp till 76 kr. i veckan får en kvinnlig aldrig mer än 69.

Efter vad man kan se är det alltså en växelverkan mellan utbildning och yrkesförhållanden som gör att kvinnorna i stort sett hållas utanför sådana yrken. Undantag finnas naturligtvis, men egentligen i sådana fall där vederbörande på mera enskild väg skaffat sig utbildning och anställning.

Att en fullgod yrkesutbildning kan höja kvinnornas ställning inom yrken, som förut hörd till de sämre betalda och mindre eftersökta finns emellertid flera exempel på. Till ett par av dessa kanske vi få nämning återkomma.

C. H.

Tidevarvets läsare ha ordet.

För att i någon mån fullständiga den intressanta bild av Tidevarvets ställning bland läsekreten, som gavs i förra numret genom uttalanden av två av dem, som försälja tidningen, ha vi vänt oss direkt till några av tidningens läsare och prenumeranter.

Vi fråga först en bland dem, som följt Tidevarvet ända från början fram till dess nu påbörjade tionde årgång, fru *Alfhild Arvidsson Reuterwall* i Djursholm.

Fru Reuterwall som — bland annat — är en förtjusande mormor, är vänlig nog att vilja föra den äldre generationens talan. Hon säger att det alltid är uppfriskande att läsa Tidevarvet och särskilt tycker hon det är roligt med dess artiklar om Ryssland. Det nya som händer i Ryssland har ända från början intresserat fru Reuterwall mycket starkt och kommit henne att önska att lära känna det närmare. För övrigt, säger fru Reuterwall, har Tidevarvets sant humana inställning till allt levande — vardande — gjort tidningen till en för mig kär och efterlängtat vän.

Tidevarvet har på mig gjort ett något diffust intryck, yttrar redaktör

Karl Kilbom, som vi träffa i riksdagskorridoren och som älskvardet ställer sin tid mellan drabningarna i kammaren till vårt förfogande.

Inte för att vi är så oemottagliga för skäl som man tror. Men sedan man varit med i trettio år börjar man få en ganska fast grund för vad man tycker. Visserligen innefattar Tidevarvet mycket bra saker, förtäffliga saker. Men var är det ni vill komma? Enligt min åsikt skulle tidningen behöva ett fastare program för att bli mera attraktiv. Den skulle kunna nyttiggöras mycket mera.

Redaktör Kilbom räknar med de stora skarornas nödvändighet vid varje försök till samhällsreform. Vilka är det egentligen Tidevarvet har med sig? frågar han.

Det är alldeles klart att det ligger starka hänningar i uppfostran miljö etc. som inte är låta att övervinna. Men ni utgör i alla fall en oppositionell riktning, slutar redaktör Kilbom, en opposition som är mycket, mycket respektabel. I och med detta är redan många av de fel jag talat om upphävda.

Till Tidevarvets alla första prenumeranter hör doktorinnan *Elise*

Maskinmärkning

Hållsön A gardiner, läkan, örngott m. m. Modern plissering, knapphål, fällning samt stoppning av duktyger. Lager av broderade örngott och nadsakar. *Order till landsorten.*

Elin Madens Märkningsateljé

Herkelegatan 14, Stockholm. (Sv. 1000 Brunnshögstg.). Tel. i N. 1905.

HOLMIA

SVEAVAGEN 31, STOCKHOLM
Tel. Norr 336 90, vägel.

OLYCKSFALL- OCH SJUK- INBROTTS- ANSVARIGHETS-

med flera slag av försäkringar
Generalagentur i Stockholm:
SCHREVELIUS BYRÅ
Byggn. Julgatan 21 (Eskobrockskyrkan).
Tel. 143 33.

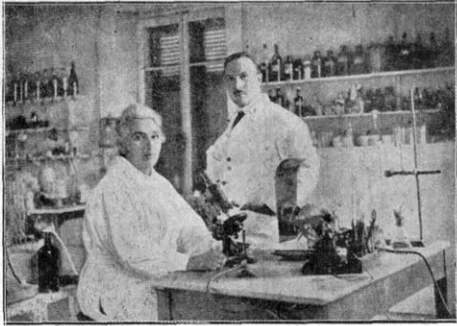
Den besegrade tuberkulosen.

(Forts. fr. sid. 1).

upp utan alla dessa pinsamma och upprörande rättgångsscener, om ej läkarkåren visat i ena sidan en beklaglig oenighet och avundsjuka och i andra sidan en för långt driven solidaritet. De sällsamaste mellanspel har därför utspelas.

Så berättas det i tidskriften die

der Genter från Berlin, som i många år sysslat med framställandet av ett botemedel mot tuberkulos kallat »antiphthisin». Detta medel hade till och med för fem, sex år sedan som kampmedel mot djurtuberkulosen fått ett erkännande av Tysklands högsta medicinska myndighet. Den-

Mr. Spahlinger och hans moder.

Weltbühne, att de rädlösa föräldrarna inför den tilltagande oförklarliga barnadödligheten tillkallade en

Gadolin Lagerwall, vars namn lärarna vid några tillfällen också kunnat återfinna bland medarbetarna i spalterna.

— Jag skulle först och främst vilja säga Tidevarvet ett varmt tack för allt vad det givit mig under de tio åren och kanske också litet motivera mitt tack, svarar doktorinnan Lagerwall på vår fråga vad hon anser om Tidevarvet.

— Tidevarvet har idéer — det har många. Tidevarvet tror på sina idéer — det är mera sällsynt. Och Tidevarvet ger uttryck åt sina idéer utan opportuna hänsyn — vilket är ännu mera sällsynt i våra dagar, då åsikter ikläddas dagens färg.

— Tidevarvet ger sina läsare klara översikter av dagshändelserna och kastar därigenom ofta ett nytt ljus på spörsmål som, portionerade ut i små dagliga ransoner, förlorat sitt sammanhang.

— Och till sist: Tidevarvet tänker internationellt och vill lära sina läsare att göra det. Det är detta som för mig varit det viktigaste. Ty blott om mänskligheten lär sig att bryta sig igenom sin egoistiska nationalism, både i politiska och ekonomiska frågor, blott om den kan uppfostras till en ny internationalism, som går »from sounds to things», en internationalism, varmare, klokare och vidsyntare än den som predikats förr, skall vår civilisation kunna räddas.

**hon
är berömd
för sitt
goda kaffe —
hon köper
kooperativas**

ne Genter kom nu till Lybeck och övertar vårdan av barnen på den s. k. dödsställen i barnskolan, vars elva barn enligt den äveldens anklagade men nu frikända prof. Klotz' utsago knappast skulle komma levande ut därifrån.

Genter utvalde först tre barn, som lämpliga till att behandla. De tillfrisknade och under intrycket härav började han att på föräldrarnas önskan behandla ytterligare fyrtio barn, som alla mänskligt sett voro dödsdömda. Av dessa avbröt sju behandlingen, 4 dogo och 29 räddades. Man skulle då kunna tro att stadens högsta medicinska auktoriteter, som buro ansvaret för olyckan, skulle hälsat med glädje dessa räddade liv.

Men det gjorde de icke alls. Myndigheterna gillade ej behandlingsmetoden. Den var ej i nivå med vetenskapen, sades det, och man stödde sig därvid på ett uttalande från allra högsta medicinska ort i Berlin, som avråder staden Lybeck från att låta d:r Genter fortsätta med sin verksamhet där. Författaren i die Weltbühne spårar bakom detta en misstrakt solidaritet med Lybecksläkarna: Det skulle ej få finnas något botemedel mot den fruktansvärda barnadödligheten i Lybeck.

D:r Genter måste avbryta sin behandling och hade under tiden på grund av förföljelse blivit av med sin anställning samt lidit stort ekonomiskt avbräck och ej heller tillåtit att själv framlägga resultatet av sin behandlingsmetod inför rikshälsövrädsnämnden, som fällt omdömet om honom.

Samma strid och split synes det som ifråga om Friedmann. För en utomstående förefaller det omöjligt att få ett begrepp om saken.

Från ett annat land föreligger också i dagarna ett anmärkningsvärt resultat i tuberkulosstriden. Mr. Henry Spahlinger, som i ett par decennier med ofrörfand av alla sina egna och familjens tillgångar arbetat på frambringandet av ett ofarligt vaccinationsmedel, har nu efter 12 års kontrollarbete enligt Manchester Guardian offentliggjort formelerna och tillvägagångssättet för beredandet av detta medel. Det karakteriseras som den enda effektiva vaccin mot tuberkulos, som icke innehåller en

Avrustnings- riksdagen.

Över trehundra ombud har hittills anmälts till Svenska Folkriksdagen i avrustningsfrågan, som samlas i Stockholm den 20 och 21 februari. Bakom dessa representanter stå organisationer och sammanslutningar med ett sammanlagt medlemsantal av mellan fem och sexhundratusen. Det är alltså en ganska avsevärd procent av svenska folket, som låter sig representeras vid dessa överläggningar om den nationella avrustningsproblemet.

Ett förslag till arbetsordning är uppgjort, som skall föreläggas ombuden. Det omfattar debatter i följande frågor: *Krigens och militärväsendets djupliggande orsaker*, med inledningsanförande av borgmästare Carl Lindhagen, *Världsfredens organisation, Folkens samverkan*, med inledningsföredrag av riksdagsman Fabian Månsson. *Den allmänna och den nationella (separata) avrustning*, med inledningsföredrag av redaktör Artur Engberg. *Officiell folkomröstning i avrustningsfrågan* med fru Elin Wägner som inledare. *Fackföreningsrörelsen och kampen mot kriget*, med förordningsmannen Sigvard Cruse som inledare.

Folkriksdagen kommer också att

behandla frågan om tillsättandet av en permanent kommitté för inkallandet vid behov av nya folkriksdagar i fredsfrågan.

Impulsen till folkriksdagen i avrustningsfrågan har legat i övertygelsen om att den folkliga opinionen också måste få ett tillfälle att säga sitt ord, samtidigt som regeringarnas stora konferens sammanträder i Genève. Man har önskat att avrustningskonferenser samtidigt måtte anordnas i alla länder. Dessa konferenser böra få karaktären av avrustningsriksdagar med plats för representanter för alla folkliga pacifistiska betonade organisationer. »Med folkriksdagen avses att vinna en av alla avrustningsvänner erkänd motivering för den nationella avrustnings väg», heter det i utproppet, i vilket initiativtagarna, *folkriksdagskommittén*, vänder sig till de svenska pacifistiska betonade organisationerna. Det är tydligt att förslaget också motsvarat önskingarna hos de omfattande kretsar, som nu sânt sina ombud till folkriksdagen.

Förhandlingarna taga sin början i Musikiska Akademien lördagen den 20 febr. kl. 11 f. m.

Den stora paraden i Genève.

(Forts. fr. sid. 1).

kommissarien Litvinov. Grandi krävde omedelbar allmän nedrustning, framhållt i den tyska nedrustningen bara är en början och påminde om Mussolinis krav på likaberättigande och rättvisia för alla stater.

Någon trygghet utan avrustning finns inte, sade Grandi, det har verkliga visat oss och om man kastar en blick på de rustningsökningar, som ägt rum under femårsperioden 1925—30 med omkring 18 procent för staternas sammanlagda militärgiffter — ser man klart, att den ökade trygghet som åstadkommes

enda levande mikroorganism och därigenom är riskfri. Andra vacciner äro erhållna genom passage från andra djurarter — Friedmanns t. ex. sköldpaddan — Spahlinger tar bacillerna från det zoologiska släkte som skall botas. Bacillerna underkastas en långvarig behandling, varigenom de tvingas att avge sina toxiner och så småningom hemfalla till en naturlig död, varigenom det riskfria serumet erhålles. Det särskilt anmärkningsvärda är att medlet även skulle kunna utrotas djurtuberkulosen, som en talare benämnde »lantbrukarnas nattmar».

Mr. Spahlinger är bakteriolog men icke läkare. Han är av schweiziskt-italienskt ursprung, gift med en engelska och hela hans familj tycks ha bistått honom under de många årens intensiva arbete. När familjens tillgångar voro uttömda bildades ett syndikat, där bland annat märkes prinsen av Aga Khan och hertigen av Westminster, som nu ställer medlet till mänsklighetens fria förfogande och förutsättningslösa bedömande.

Mr. Spahlinger är bakteriolog men icke läkare. Han är av schweiziskt-italienskt ursprung, gift med en engelska och hela hans familj tycks ha bistått honom under de många årens intensiva arbete. När familjens tillgångar voro uttömda bildades ett syndikat, där bland annat märkes prinsen av Aga Khan och hertigen av Westminster, som nu ställer medlet till mänsklighetens fria förfogande och förutsättningslösa bedömande.

Ada Nilsson.

genom fördrag, varken minskar kapprustningarna eller kommer till rätta med den väpnade fredens system.

Om Grandis anförande väckte intresse måtte dock, av referaten att döma, de mest spända förväntningarna ha knutits till Litvinovs tal. Det möttes av dödens tystnad. Litvinov sade kort och gott att någon inskränkning av rustningarna är inte nog för att skapa trygghet mot krig. Det fordras *att kriget omöjliggöres*. Sovjetregeringens redan tidigare offentliggjorda förslag går också ut på en fullständig nedrustning i etapper. Först och främst måste användningen förbjudas av tanks, samt slags tungt artilleri, krigskepp på över 10,000 ton, skeppstuller med över 20.3 cm. kaliber, moderfartyg för flygplan, militära luftskepp, bombflygplan och kemiska krigsmedel.

Vad det franska förslaget om en internationell armé beträffar vill Sovjet inte vara med om att skapa en sådan, dels därför att den inte kommer att få tillräcklig slagkraft, dels därför att det finns anledning frukta att den skulle användas just emot Sovjet. Sovjetregeringen kommer därför att ansluta sig till de förslag, som syfta till rustningarnas avskaffande.

Går Sverige med på den internationella armén?

Och vad har Skandinavien sagt? Utrikesminister Ramel, som talade på torsdagen före både Hymans och Litvinov började med att säga att i världen finnas betydande traktatsenliga säkerhetsgarantier, men vad som fattas är den fasta viljan

att tolka och tillämpa alla dessa förpliktelser på ett sätt som är ägnat att ingiva folken verkligt förtroende.

Vad beträffar det franska förslaget förklarade baron Ramel att svenska regeringer är beredd att underkasta detta förslag liksom väjfe annat som avser säkerhetens stärkande en omsorgfull och frubtsättningslös prövning. Samtidigt vidhåller den, att ett stärkande av säkerheten icke kan åstadkommas utan att på samma gång beslut fattas om effektiva nedrustningsåtgärder. Men svenska regeringen erkänner helt nödvändigheten av att ställa till varje internationell rättsorganisations förfogande vissa tvångsmedel, och Sverige över ingalunda *att undandraga sig sina förpliktelser i detta hänseende*.

Vad menas i detta sammanhang med »vissa tvångsmedel»? Är det en internationell armé enligt franska förslaget? Då måste man säga att svenska folket borde ha fått genomtänka sin uppfattning och ge den tillkänna innan dess representant uttalade sig för ett sådant förslag. Man måste emellertid också ta fasta på att utrikesministern uttryckt sin villighet att gå under 1925 års gräns. Det har inte förut varit säkert.

Tyskland och Frankrike vilja båda räkna Sverige på sin sida.

Baron Ramel yttrade vidare att den svenska delegationen har för avsikt att återupplaga frågan om en direkt begränsning av krigsmaterielen och lantstridskrafterna. Även om en budgetbegränsning är värdefull som komplement, kan dock endast en direkt begränsning hindra länderna från att koncentrera sina rustningar på vissa vapen av aggressiv karaktär. Den svenska regeringen skulle med största tillfredsställelse hälsa ett totalt förbud mot vissa vapen, såsom stridsvarv och tungt artilleri. Den intresserar sig också livligt för ett internationellt förbud mot militärflyget, kombinerat med internationalisering eller internationell kontroll av civilflyget. Genom detta förbud skulle man på effektivaste sätt träffa det kemiska kriget, som bör bekämpas i alla dess former.

Av kommentarerna i franska och tyska tidningar framgår, att båda sidorna räkna den svenske utrikesministerns tal som ett ställningstagande för deras respektive, sinsemellan oförenliga synpunkter!

NORRROPINGSKRETSEN

av Fogelstadförbundet sammanträder lördagen den 20 februari 1932 kl. 7 e. m. hos Karin Nilsson, Enbyäng 728, Norrköping. Diskussionsämne: *Dubbelmoralen*.

Lucks PiekamKaffe

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon N. 48 42. Mottagningstid 10—12.

EXPEDITION:
Telefon 182 43.
Kontorsstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postg. 15 44.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:—, kvartal kr. 1:50. Lösnamnet 15 öre.

ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1932
Zetterlund & Thelander Boktryckeri-A.-B.